

ZONA UGODE – osnovna prepreka za pokretanje promjena

Milan Grković

Sadašnji trenutak razvoja bezuvjetno zahtjeva novi standard ponašanja: sistavne i kontinuirane promjene. Ako se pojedinac i bilo koji oblik zajedništva (grupe, organizacije i zajednice) ne mijenjaju - uspjeh nije moguć.

Činjenica je da svako uvođenje promjena izaziva otpor bez obzira na koristi od promjena. Otpori promjenama javljaju se u različitim oblicima. „Samo“ su dva uzroka otpora promjena:

1. zadržavanje postojeće zone ugone (trebamo se sami mijenjati),
2. neodlučnost da mijenjamo druge (trebamo zagovarati druge da se mijenjaju sami ili u zajedništvu s nama).

Zona ugone je trenutno stanje u kojem se nalazi pojedinac i koje ne želi promijeniti bez obzira kakvo je to stanje. Zona ugone nije uvjetovana kvalitetom stanja – ona može biti i pozitivna i negativna.

Primjeri iz poslovnog svijeta

- Stanje je kaotično jer nije definirano kako treba raditi – i dalje ne želimo uvoditi procedure.
- Podređeni prečesto ne izvršava dodijeljene zadatke - ne premještamo podređenog da to krivo ne shvati.
- Naše neznanje dovodi do kontinuiranih grešaka (šteta) – i dalje ne usvajamo nedostajuća znanja.
- Ne rješavamo uočene nepravilnosti - ne interveniramo kod nadređenog jer će nam to donijeti nove obveze.
- Član tima kontinuirano čini greške i tim je neučinkovit - ne želimo se zamjeriti prijatelju.

STANJE ZONE UGODE

1. Stanje je pozitivno

Takvo stanje zovemo IZVR-SNOST i ono je svrha svakog pojedinca. Na prvi pogled je logično da se takvo stanje zadrži i da su promjene nepotrebne. No, uvijek ima potreba za promjenama ili u obliku *unapređenja* ili u obliku *razvoja*.

2. Stanje je negativno

Takvo stanje zovemo NEU-SPJEH. Evo nekoliko negativnih elemenata stanja:

- kroničan nedostatak financija,
- stalni sukobi sa suradnicima,
- netrpeljivost u odjelu,
- nema stvaralačkog zajedništva u timu za razvoj,
- nefunkcionalno trošenje resursa,

- često kašnjenje isporuka kupcima.

Logično je da se takvo stanje promijeni jer kontinuirano generira štetu koja se dalje kancerogeno širi na okruženje. No, iz brojnih razloga takvo negativno stanje pojedinac ne mijenja. Imamo na djelu „paradoks zone ugone“.

Trebamo biti svjesni da su postignuća u zoni ugone uvijek manja od naših: potencijala, želja i potreba. To je logično jer veća postignuća od sadašnjih traže promjene s ciljem:

- uklanjanja prisutnih negativnih stanja,
 - unapređenja postojećeg stanja koje je trenutno pozitivno (uvođenje malih ali sustavnih promjena),
 - razvoj sustava u kojem djelujemo (uvođenje većih promjena).
- Brojni su elementi zone ugone koji nas rado zadržavaju u njoj:
- sve nam je poznato,
 - ništa ne treba učiti (učenje je aktivnost kojoj pružamo najveći otpor),
 - nema iznenađenja,
 - ne moramo nikoga poučavati,

- točno znamo gdje smo,
- nema novih obveza,
- nema novih odgovornosti,
- nema nepoznatih događaja,
- postoji određeni „dopušteni“ nivo opuštanja koji se tolerira i koji smo rado prihvatili,
- sadašnje stanje se ne kontrolira pa se naše greške ne vide.

PARADOKS ZONE UGODE

Paradoks zone ugone je stanje kada pojedinac živi/radi uz

▼ SAVJETI POSLOVNOG SAVJETNIKA

- Uočavajmo otpore promjenama kod sebe i utvrdimo koji elementi zone ugone su krivi za naše pružanje otpora potrebnim promjenama. Tek kada znamo uzrok problema možemo ga uspješno i ukloniti.

- Uočimo zone ugone kod drugih i zagovarajmo ih za potrebne promjene.

postojanje negativnih stanja koje ne želi promijeniti iz određenih razloga. To je svako sadašnje stanje s kojim nismo zadovoljni, a ne želimo ga mijenjati. Bolje negativna stanja, nego promjene!?

Analizirajmo paradoks zone ugone kroz sljedeće četiri sastavnice s obzirom na postojanje negativnih stanja:

1. Potreba za promjenama

Postoji jedno ili više negativnih stanja:

- kašnjenja,
- nekvalitetno,
- nedovoljno,
- nezadovoljstva,
- neodgovarajuće trošenje resursa (prekomjerno i/ili premalo).

Logično je da su potrebne promjene koje će ukloniti postojeća negativna stanja.

2. Postoje rješenja

Rješenje je djelovanje koje će dovesti do uklanjanja negativnih stanja:

- napustiti sadašnju zonu ugone i početi djelovati,
- osposobiti se za uklanjanje negativnih stanja,
- potrebnim aktivnostima djelovati na uklanjanju negativnih stanja.

3. Bez promjena

No, situacija je drugačija i držimo se i dalje postojeće zone ugone (postojećeg stanja) bez obzira na uočena negativna stanja i po-

sljedica istoga.

4. Posljedice nerješavanja paradoksa

Negativna stanje i dalje djeluju (ne uklanjamo ih) i gotovo je sigurno da se njihov negativni učinak i pojačava. Štete koje pri tome nastaju često su nemjerljive po svojim negativnim posljedicama i definitivno su glavna prepreka za željena postignuća.

PRAKTIKUM

1. Za postignuća koja su uvjetovana potrebnim promjenama ključna je osviještenost:

- postojanja paradoksa zone ugone,
- posljedica neizlaska iz zone ugone:
 - utvrdimo koja negativna stanja zadržavamo,
 - utvrdimo koje prilike za postignuća propuštamo (unapređenja i razvoj).

2. Izlazak iz postojeće zone ugone

• Utvrđivanje stanja

Utvrdimo stvarno stanje:

- snage i slabosti kao unutrašnje čimbenike,
- prilike i prijetnje kao vanjske čimbenike.

Iz utvrđenog stanja će biti razvidno da su potrebne promjene:

- za slabosti i prijetnje: ukloniti negativna stanja,
- za snage i prilike: uvoditi unapređenja i činiti razvojne aktivnosti.

Svako utvrđeno stanje (SWOT analiza) će pokazati potrebu za izlazak iz sadašnje zone ugone.

• Postavljanje ciljeva

Izaći iz sadašnje zone ugone - prekinuti dosadašnje djelovanje i utvrditi koji su željeni ciljevi izlaska iz sadašnje zone ugone. Ciljevi moraju biti definirani: specifično, mjerljivo, izvedivo, realno i vremenski definirani.

• Izbor strategije

Definirati način izlaska iz sadašnje zone ugone (utvrditi kako se pokrenuti).

Moguća strategije:

- nagraditi se za uspješan izlazak iz zone ugone,
- nekog ovlastiti da intervenira i da nam izrekne sankcije na koje pristajemo ako ne odradimo potrebne aktivnosti za izlazak iz postojeće zone ugone,
- angažirati poslovnog trenera.

• Traženje rješenja

Utvrditi što trebamo učiniti (potrebne aktivnosti):

- promijeniti elemente (okolnosti) sadašnjeg stanja,
- pripremiti sve potrebne resurse za uvođenje promjena,
- odrediti vrijeme događanja (planirati kada),
- izabrati prostor događanja (definirati mjesta),
- iskoristiti okruženje (drugi) i okolnosti,
- motivirati se (nagraditi se za izlazak iz sadašnje zone ugone),
- definirati procedure (znati što treba činiti da se izađe iz zone ugone),
- znati zašto napuštamo zonu ugone (razlog za promjene).

• Postizanje ciljeva

Nedvosmisleno utvrdimo da smo izašli iz postojeće zone ugone i da više ne postoje elementi otpora potrebnim promjenama. To praktično znači da smo u pot-

punosti otvoreni za kontinuirane i sustavne promjene. Promjene su nam sada osnovni način djelovanja. Mi smo sada pokretači promjena.

Svaki izlazak iz sadašnje zone ugone je prilika za nova postignuća. Jesmo li spremni izaći iz svoje sadašnje zone ugone? Ako smo nezadovoljni, moramo stvari mijenjati. Na promjene se jako teško odlučujemo bez obzira što je zona ugone često neugodna. To je jedan od najvećih paradoksa u životu. No, svako napuštanje sadašnje zone ugone je iskorak ka željenim ciljevima.

Na osobnoj razini nećemo uspjeti ako smo „štovatelji“ zona ugone koje kreiraju brojna negativna stanja. Oblik zajedništva u kojem djelujemo će zbog naše „privrženosti“ zonama ugone trpjeti štetu za koju nema nikakvog objektivnog opravdanja.

Zadržavanje postojeće zone ugone je štetno i nedopustivo bez obzira radi li se o trenutačnoj zoni ugone koja je negativna ili koja je pozitivna. U prvom slučaju dopuštamo zadržavanje uočenih negativnih stanja. U drugom slučaju radi se o izbjegavanju aktivnosti unapređenja i razvoja.

Promjene se ne mogu izbjeći i zato izađimo iz svojih sadašnjih zona ugone i prihvatimo promjene kao priliku da iskoristimo svoje potencijale i uspješno realiziramo svoje želje i potrebe.

“MUI KNJIGA ZA USPJEH”

autora Milana Grkovića

Imate li potrebu i želju biti uspješniji u:

- osobnoj karijeri,
- profesionalnoj karijeri,
- oblicima zajedništva u kojima djelujete (grupe, organizacije i zajednice)?

Ako je odgovor “DA”, nudim vam rješenje koje možete provjeriti bez ikakvog rizika. Knjiga + pomoć autora knjige (jedinствена ponuda) omogućavaju vam da se vaši potencijali, želje i potrebe praktično realiziraju.

www.portalalfa.com/mui_knjiga_za_uspjeh